

NEDELE, 2/B POSTNÍ DOBA

„To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte!“

*

28. února 2021

SOUŘADNICE TEXTŮ

---

1. čtení:	Gn 22, 1-2. 9a. 10-13. 15-18
Žalm:	Žl 116 (115)
2. čtení:	Řím 8,31b-34
Evangelium:	Mk 9, 2-10

---

1 ÚVOD

Milí bratři a sestry, stojíme dnes na počátku druhého týdne postní doby a evangelista Marek, který zaznamenal osobní zkušenost apoštola Petra¹, nás zve, abychom po boku Ježíšových nejbližších učedníků Petra, Jakuba a Jana prožili událost Pánova proměnění na hoře.

V dnešní promluvě bych se společně s Vámi rád zamyslel nejen nad Ježíšovou viditelnou proměnou, ale také nad proměnou očekávání, ke které byli učedníci touto událostí vyzváni a ke které jsme možná vyzváni i my.

2 OČEKÁVÁNÍ

Na pozadí Ježíšova veřejného působení, které započalo křtem v Jordánu², se rozprostírá velké očekávání, se kterým vyvolený národ vyhlíží slíbeného Mesiáše. Toto očekávání je plné konkrétních představ. Představ mocného krále a bojovníka – po vzoru krále Davida, představ zbožného velekněze podléhajícího Zákonu – po vzoru farizeů

---

* Petr Kozel, jáhen pkozel@doo.cz

¹ Srov. [4], str. 64.

² Srov. Mk 1, 9-11.

Obrázek 1: *Proměnění*, Ira Thomas (2002) [3]

a podobně.³ Do tohoto očekávání přichází Ježíš, který je však zcela jiný a radikálně přesahuje všechna tato očekávání. Přichází s velkolepou nabídkou milostivého léta Páně, kterou evangelista Lukáš popisuje bezprostředně po Ježíšově křtu a jeho pokušení na poušti.⁴ Ježíš nabízí Boží otcovskou dlaň, která je otevřena k člověku. Zástupy ponejprve žasnou nad jeho učením a následují ho⁵, avšak následně jsou převáženi právě svým očekáváním, které se u Ježíše nenaplnuje. Znalci Zákona nepřijímají jeho učení, Ježíš se dostává do sporů s farizeji, kteří nadřadili literu Zákona nad Boha samotného. Lid očekává politické svržení římské moci i případné ozbrojené povstání, do jehož čela se má Mesiáš postavit. Herodes usiluje o Ježíšovo odstranění.⁶

3 PROMĚNĚNÍ NA HOŘE

V této chvíli je zřejmé, že Boží milostivá nabídka nebyla přijata. Ježíš bere své nejbližší učedníky Petra, Jakuba a Jana, kteří budou rovněž svědky jeho utrpení v Getsemanech, na horu, kde jim poodhaluje

³ Srov. [2], str. 40.

⁴ Srov. Lk 4, 18-19.

⁵ Mk 1, 45, Mk 3, 7-12 apod.

⁶ Srov. [2], str. 118.

roušku tajemství o sobě samém a dává jim nahlédnout do povelikonoční doby, když ho mohou spatřit jako vítězného oslaveného Pána. Zároveň jako by jim chtěl říct: „Milovaní, nebojte se, jsem to já, na koho jste čekali, ale pokud jste doposud nic nepochopili, stěží pochopíte to, co teprve přijde. Proměňte svá očekávání.“ Mojžíš a Eliáš, zástupci Zákona a Proroků, posvátného Písma Starého zákona, toto vše dosvědčují a nadto z nebe opět, jako při křtu v Jordánu, zaznívá Otčův hlas: „*To je můj milovaný Syn, ...*“⁷ a dodává „... *toho poslouvejte!*“⁸.

Ježíš ví, že od této chvíle nastoupí cestu utrpení, že bude opuštěn, avšak je přesto rozhodnut pokračovat. Zcela fascinující skutečností je v tomto kontextu názor velkého teologa **Romana Guardiniho**, který ve své knize *Pán* prohlásil, že „*v případě přijetí Ježíšova poselství ze strany vyvoleného národa by se spása uskutečnila jiným způsobem než prostřednictvím kříže.*“⁹ Reakce učedníků na Pánovo proměnění je šokující a zcela přesahující jejich možnosti. Nenacházejí ani slov, kterými by vylíčili, byť i jen viditelnou nádheru Ježíšovy proměny, a tak v textu evangelia stojí pouhé konstatování, že „*žádný bělič na zemi by ho nedovedl tak vybělít.*“¹⁰ Údiv a vytržení je rovněž zachycen v uměleckých ztvárněních této události. Jak v Tizianově pojetí¹¹, tak například v pojetí Iry Thomas, viz obrázek 1 si učedníci zakrývají tvář, jakoby nebyli schopni čelit tak ryzí čistotě a Pravdě.

Událost proměnění na hoře, představuje radikální předěl v Ježíšově veřejném působení a započíná jeho druhou fázi, někdy označovanou jako galilejská krize. Zatímco doposud nebylo zmínek o Pánově utrpení, nyní Ježíš předpovídá, že bude muset trpět a zároveň ví, že již kráčí v ústrety smrti, skrze kterou bude uskutečněna naše spása. Paradoxem této skutečnosti zůstává, že větší souboj bude potřeba svést s falešným očekáváním lidu a svých nejvěrnějších, než s utrpením samotným.

4 UDÁLOST PROMĚNĚNÍ V NAŠEM ŽIVOTĚ

V kontextu úvah, které právě zazněly si můžeme položit otázku. Nakolik se naše očekávání Boha liší od pravdy samotné? Možná, že, podobně jako Petr, který se racionálně chystá okamžitě stavět tři stany, uchylujeme se i my ke zcela rozumovému nahlížení Boha. Toužíme všech-no pochopit a znát odpovědi na nejrůznější otázky, které si v

⁷ Srov. Mk 9, 7.

⁸ Srov. Mk 9, 7.

⁹ Srov. [2], str. 119.

¹⁰ Srov. Mk 9, 3.

¹¹ Srov. Tiziano Vecellio, *Proměnění Páně*.

souvislosti s Bohem a naším životem klademe. Možná, že někdy toužíme i zakusit zázrak, avšak nebyla by naše reakce podobná jako reakce učedníků na hoře? Jaká jsou naše očekávání a jaký je Pán, kterého do nich zveme?

Bůh je náš otec a můžeme si být naprosto jistí, že jeho láska k nám zcela přesahuje všechna naše očekávání, jak nám na fakultě říkal **P. Michal Altrichter, SJ**: „*Deus semper maior*“ – Bůh stále větší. Avšak, Bůh rovněž není budík, který bychom mohli rozebrat na součástky a bezzbytku jej pochopit a vlastnit. Jsme pozváni, abychom žili s tajemstvím a nikdy si nebyli jisti tím, že už všemu rozumíme a vše vlastníme. Naše očekávání by měla být otevřena proměnění, protože Pán touží po tom, abychom byli šťastni a žili život, který nám dal, ale některé věci od něj možná obdržíme jiným způsobem, než očekáváme. AMEN.

REFERENCE

- [1] *Český liturgický překlad*, 2021 [online]. [cit. 22. února 2021]
Dostupné z <http://bible.liturgie.cz/>.
- [2] Pospíšil, C., V., 2010. *Ježíš z Nazareta, Pán a Spasitel*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství. ISBN 978-80-7195-394-4.
- [3] *Catholic World Art*, 2021 [online]. [cit. 22. února 2021]
Dostupné z <https://www.catholicworldart.com/>.
- [4] Cantalamessa, R., 2011. *Slovo a život – roční cyklus B*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství. ISBN 978-80-7195-227-5.